

16. LÉPÉS

Szavak

άγχος (το) <i>stressz</i>	έθνος (το) <i>nemzet</i>
αισθάνομαι <i>érez, érzi magát</i>	είδος (το) <i>fajta</i>
αναγκάζω <i>kényszerít</i> (→ αναγκάζομαι <i>kényszerül,</i> <i>kénytelen</i>)	είσοδος (η) <i>bejárat, belépő</i>
απαγορεύεται <i>tilos</i>	ενδιαφέρω <i>érdekel</i> (→ ενδιαφέρομαι <i>érdeklődik</i>)
αποτελώ <i>alkot, képez</i> (→ αποτελούμαι <i>áll vmiből</i>)	ένωση (η, tsz. -εις) <i>egység, unió</i>
αργκό (η) <i>argó, szleng</i>	εξαρτώμαι <i>függ vmtől</i>
αρκεί <i>elég, elegendő</i>	έξοδος (η) <i>kijárat</i>
αρχαιολογικός χώρος (ο) <i>ásatási</i> <i>terület, romkert</i>	επιτρέπεται <i>szabad</i>
ασθενής(-ής-ές) (ο) <i>beteg</i>	εργάζομαι <i>dolgozik</i>
αστειεύομαι <i>viccel</i>	ευρωπαϊκός-ή-ό <i>európai</i>
αστράφτει <i>villámlik</i>	ζάχαρη (η) <i>cukor</i>
ασχολούμαι <i>foglalkozik</i>	ζεσταίνω <i>melegít</i> (→ ζεσταίνομαι [ζεσταθώ] <i>melegszik, melege van</i>)
αφωρώ <i>érint, illet</i>	ζω <i>él</i>
βαθμός (Κελσίου) (ο) (<i>Celsius</i> -) <i>fok</i>	ηλικιωμένος-η-ο <i>idős</i>
βαριέμαι <i>un, unatkozik, lusta vmihez</i>	ήρωας (ο) <i>hős</i>
βιάζομαι <i>siet</i>	θέση (η, tsz. -εις) <i>hely, osztály</i>
βουλευτής (ο/η) <i>országgyűlési</i> <i>képviselő</i>	θεωρώ <i>tart, vél</i> (→ θεωρούμαι [+ <i>alanyeset]</i> <i>tartják vmilyennek</i>)
βρίσκω <i>talál</i> (→ βρίσκομαι [βρεθώ] <i>található, van, kerül</i> <i>vhova</i>)	θυμάμαι <i>emlékszik, eszébe jut</i>
βροντάει <i>mennydörög</i>	ιδιαίτερα <i>különösen, különösképpen</i>
γεγονός (το) <i>esemény, tény</i>	ιδιαίτερος-η-ο <i>különös, sajátos</i>
γεννώ <i>szül</i> (→ γεννιέμαι <i>születik</i>)	ιδιοκτήτης (ο) <i>tulajdonos</i>
γήπεδο (το) <i>sportpálya</i>	καβγαδίζω <i>veszekszik</i>
γονέας (ο) <i>szülő</i>	καθεστώς (το) (<i>főleg politikai</i>) <i>rendszer</i>
γραμματέας (ο/η) <i>titkár(nő)</i>	καθρέφτης (ο) <i>tükör</i>
δάκρυ (το) <i>könnny</i>	καπνός (ο) <i>füst, dohány</i>
δάσος (το) <i>erdő</i>	καράβι (το) <i>hajó</i>
δημοκρατικός-ή-ό <i>demokratikus</i>	κατασκευή (η) <i>gyártás, építés</i>
δικηγόρος (ο/η) <i>ügyvéd</i>	κράτος (το) <i>állam</i>
δυσκολία (η) <i>nehézség</i>	λάθος (το) <i>hiba, tévedés: κάνω</i> <i>λάθος téved</i>
έδαφος (το) <i>terület</i>	λεπτομέρεια (η) <i>részlet</i>
	λέω <i>mond, hívnó hogy</i> (→ λέγομαι [+ <i>alanyeset]</i> <i>mondják, hívnόk hogy</i>)

λεωφόρος (η)	<i>sugárút</i>	πρόγραμμα (το)	<i>műsor, műsorfüzet</i>
λίμνη (η)	<i>tó</i>	προϊόν (το)	<i>termék</i>
λόγος (ο)	<i>ok, beszéd</i>	πρόκειται	<i>szó van vmiről</i>
λυπάμαι	<i>sajnál, elszomorodik</i>	πρώτα	<i>először</i>
λύση (η, τσ. -εις)	<i>megoldás</i>	πυρετός (ο)	<i>láz</i>
μαίμου (η)	<i>majom</i>	σέβομαι	<i>tisztel</i>
μέλλον (το)	<i>jövő</i>	σεξ (το)	<i>szex</i>
μέρος (το)	<i>hely, rész</i>	σκεφτομαι (+ tárgyaset)	<i>gondol vmire, gondolkodik</i>
μόνος-η-ο μου/σου/...	<i>egyedül</i>	σκηνή (η)	<i>sátor</i>
νέφος (το)	<i>szmog</i>	στενοχωρώ	<i>feszélyez, elszomorít</i>
νοικοκύρης (ο)	<i>házigazda</i>	(→ στενοχωριέμαι)	<i>zavarja a dolog, szomorkodik, elszomorodik</i>
ντουλάπα (η)	<i>szekrény</i>	συμμαθητής (ο)	<i>osztálytárs</i>
ντύνω	<i>öltöztet</i> (→ ντύνομαι)	συμμαθήτρια (η)	<i>osztálytársnő</i>
	<i>öltözködik</i>)	συμφέρον (το)	<i>érdek</i>
ξυρίζω	<i>borotvál</i> (→ ξυρίζομαι)	συναντώ (+ tárgyaset)	<i>találkozik vkivel</i>
	<i>borotválkozik</i>)	(→ συναντιέμαι + με)	<i>találkozik vkivel</i>)
ο εαυτός μου/σου/...	<i>magam/ magad/...</i>	συνεννοούμαι	<i>megérteti magát</i>
ο ένας τον άλλο (η μία την άλλη)	<i>egymást</i>	σχετικά με	<i>vmivel kapcsolatban</i>
οδός (η)	<i>út, utca</i>	ταξίτζης (ο)	<i>taxis</i>
ομάδα (η)	<i>csapat, csoport</i>	ταυτότητα (η)	<i>személyi igazolvány</i>
ονομάζω	<i>nevez</i> (→ ονομάζομαι)	τούβλο (το)	<i>tégla</i>
	<i>nevezik, mondják</i>)	τρέξιμο (το)	<i>futás</i>
ορθογραφικός-ή-ό	<i>helyesírási</i>	υγεία (η)	<i>egészség</i>
παίκτης (ο)	<i>játékos</i>	φοβάμαι [+ tárgyaset]	<i>fél, megijed vmitől</i>
παντρεύω	<i>megházasic, férjhez ad</i>	χρειάζομαι (+ tárgyaset)	<i>szüksége van vmire, szükséges</i>
(→ παντρεύομαι)	<i>megházasicodik</i>)	χτενίζω	<i>fésül</i> (→ χτενίζομαι)
παπάς (ο)	<i>pap</i>		<i>fésülkődik</i>)
παππούς (ο)	<i>nagyapapa</i>	χτίζω	<i>épít</i> (→ χτίζομαι)
παράνομος-η-ο	<i>törvénytelen</i>		<i>épül</i>)
παρελθόν (το)	<i>múlt</i>		
παρόν (το)	<i>jelen</i>		
πελάτης (ο)	<i>ügyfél, kuncsaft</i>		
πια	<i>már</i>		
πίνω	<i>iszik</i> (→ πίνομαι)		
πλαζ (η)	<i>strand</i>		
πλένω	<i>mos</i> (→ πλένομαι)		
	<i>mosakszik, mosható</i>)		

16.1. A SZENVEDŐ SZEMÉLYRAGÚ IGÉK CSOPORTOSÍTÁSA JELENTÉS ÉS RAGOZÁS ALAPJÁN

Az eddig gyakorolt *-ω/ώ* végű igéket cselekvő (aktív) személyragúaknak neveztük, de találkoztunk már *-μαι* végűekkel is, ezek szenvedő (passzív) alakúak. Ilyenek voltak például: *έρχομαι (jön)*, *λυπάμαι (sajnál)*.

16.1.1. A szenvedő személyragú igék jelentése

A szenvedő személyragú igék jelentése lehet **szenvedő**, ezen belül **tulajdonságot, lehetőséget kifejező**, továbbá **visszaható, kölcsönös** és **cselekvő értelmű**. Nézzünk néhány példát:

Szenvedő értelmű: *Το σπίτι χτίζεται από την εταιρεία ... – A ház ... társaság által épül. (Magyarosabban: A házat a ... társaság építi.)*
Θεωρείται ότι ... – Úgy tartják, hogy ...

Tulajdonságot, lehetőséget kifejező, gyakran a **-ható/hető** képzős szavakkal fordítandó: *Δεν πίνεται το νερό. – Nem iható a víz. Από το ύψος χτίζεται εύκολα το σπίτι. – Téglából könnyen fel lehet építeni a házat. Δεν φαίνεσαι καλά. – Nem látszol jól.*

Visszaható értelmű: **Πλένομαι.** – *Μοσάκσομ. Μου αρέσει να κοιτάζομαι ώρες στον καθρέφτη. – Szeretem órákon át nézegetni magam a tükörben.*

Kölcsönös értelmű: *Με το Νίκο βλέπομαστε κάθε μέρα. – Nikossal mindennap látjuk egymást. Με τη Μαρία αγαπιόμαστε δύο χρόνια. – Mariával két éve szeretjük egymást.*

Cselekvő értelmű: **Έρχομαι και εγώ.** – *Έν is jönök. Μην κοιμάσαι! – Ne aludj!*

A legtöbb tárgyas *-ω/ώ* végű ige tövéhez társítható szenvedő személyrag is (*χτίζω→χτίζομαι, πλένω→πλένομαι*), kölcsönös értelemben mindig csak többes számban (*αγαπάμε→αγαπιόμαστε*):

Με αναγκάζουν να διαβάζω κάθε μέρα. → Arra kényszerítenek, hogy mindennap tanuljak.

Αναγκάζομαι να διαβάζω κάθε μέρα. → Arra kényszerülök, hogy mindennap tanuljak. / Kénytelen vagyok mindennap tanulni.

Με λένε Βασίλη. → Vaszilisznak hívnak.

Λέγομαι Βασίλης. → Vaszilisznak hívnak.

Αυτό το βιβλίο μπορείς να **το διαβάσεις** γρήγορα. → Ezt a könyvet gyorsan el tudod olvasni.

Αυτό το βιβλίο **διαβάζεται** γρήγορα. → Ezt a könyvet gyorsan el lehet olvasni.

Η Μαρία **χτενίζει** τα μαλλιά της μόνη της*. → Maria egyedül fésüli a haját.

Η Μαρία **χτενίζεται** μόνη της*. → Maria egyedül fésülködik.

Ο Νίκος **φιλάει** την Ελένη, και η Ελένη **το Νίκο**. → Nikosz megcsókolja Elenit, Eleni meg Nikoszt.

Η Ελένη και ο Νίκος **φιλιούνται**. → Eleni és Nikosz csókolóznak.

Meglehetősen nagy azon igék száma, amelyeknek csak szenvedő alakjuk van (*έρχομαι, λυπάμαι, κοιμάμαι*). Ezek többnyire cselekvő értelműek. Az ilyen igéket **álszenvedők**nek nevezzük, hiszen jelentésük alapján nem lenne indokolt a szenvedő személyrag.

16.1.2. A szenvedő személyragú igék ragozása folyamatos jelenben

16.1.1.* A *μόνος-η-ο μου/σου/...* (egyedül) összetett névmás első tagja a nemet, számot és esetet fejezi ki, a második a személyt:

Θέλω να είμαι **μόνος μου**.

Μαρία, είσαι **μόνη σου**;

Ο Νίκος κοιμάται **μόνος του**.

Η Ελένη έρχεται **μόνη της**.

Οι κοπέλες είναι **μόνες τους** στο σπίτι.

Egyedül akarok lenni. (férfi)

Maria, egyedül vagy?

Nikosz egyedül alszik.

Eleni egyedül jön.

A lányok egyedül vannak otthon.

A leggyakrabban használt szenvedő személyragú igék négy osztályba csoportosíthatók. Ezek a következők:

1. Az -ομαι végű igék

Az ide tartozó igék **hangsúlya a szótőn van**:

pl. **εργάζομαι** (*dolgozik*)

εργάζομαι
εργάζεσαι
εργάζεται
εργάζομαστε
εργάζεστε vagy **εργάζόσαστε**
εργάζονται

Ebbe a csoportba tartoznak az alábbi igék is:

έρχομαι ˆ (<i>jön</i>)	ντρέπομαι * (<i>szégyellős, elszégyelli magát</i>)
παντρεύομαι (<i>házasodik</i>)	αισθάνομαι * (<i>érez, érzi magát</i>)
χαίρομαι * (<i>örül</i>)	σέβομαι * (<i>tisztel</i>)
βρίσκομαι * (<i>található, kerül vhoiva</i>)	φαίνομαι * (<i>látszik, tűnik vmilyennek</i>)
ζεσταίνομαι * (<i>melegszik, melege van</i>)	βιάζομαι (<i>siet</i>)
πλένομαι * (<i>mosakszik</i>)	ντύνομαι (<i>öltözködik, felöltözik</i>)
ενδιαφέρομαι (<i>érdeklődik</i>)	αστειεύομαι (<i>viccel</i>)
χτενίζομαι (<i>fésülködik</i>)	ονομάζομαι (<i>hívják, nevezik</i>)
ξυρίζομαι (<i>borotválkozik</i>)	σκέφτομαι (<i>gondolkodik, gondol vmire</i>)
χρειάζομαι (<i>szüksége van vmire, szükséges</i>)	

Περίοδος

Έρχομαι κι **εγώ**. → **Έν** is **jönök**.

16.1.2.* Beálló alakjukat rendhagyó módon képzik. A 18. leckeiben még foglalkozunk velük.

Σήμερα οι νέοι **παντρεύονται** πιο αργά απ' ό,τι παλιότερα. → *Manapság a fiatalok később házasodnak, mint régebben.*

Χαίρομαι που είσαι εδώ. → *Örülök, hogy itt vagy.*

Χαίρομαι να σε δω. → *Örülök, hogy látlak.*

Το ξενοδοχείο **βρίσκεται** στην πλατεία. → *A szálloda a téren található.*

Ζεσταίνομαι πολύ, μπορεί να έχω πυρετό. → *Nagyon melegem van, lehet, hogy lázas vagyok.*

Κάποιοι **ενδιαφέρονται** για σένα. → *Valakik érdeklődnek felőled.*

Μην **ντρέπεσαι** μπροστά μου! → *Ne szégyenlősködj előttem!*

Σήμερα **αισθάνομαι** πια καλύτερα. → *Ma már jobban érzem magam.*

Οι νέοι πρέπει να **σέβονται** τους ηλικιωμένους. → *A fiataloknak tisztelniük kell az időseket.*

Φαίνεται καθόλου ότι όλη την ημέρα καθάριζα το σπίτι; → *Látszik valamennyire, hogy egész nap a lakást takarítottam?*

Φαίνεσαι πιο μικρός. → *Fiatalabbnak tűnsz.*

Μη **βιάζεσαι** τόσο πολύ! → *Ne siess annyira!*

Στη Μαρία αρέσει να **ντύνεται** μόνη της. → *Maria szeret egyedül öltözködni.*

Ο Νίκος όλο **αστειεύεται**. → *Nikosz állandóan viccelődik.*

Μη **σκέφτεσαι**, κάνε ό,τι σου λέω! → *Ne gondolkodj, tedd, amit mondok!*

Σας σκεφτόμαστε ** συχνά. → *Gyakran gondolunk rátok.*

Πώς ονομάζεται ** αυτό το πράγμα; → *Hogy hívják ezt a dolgot?*

Χρειάζομαι ** τη βοήθειά σου. → *Szükségem van a segítségedre.*

Δεν χρειάζεται **** να πεις τίποτα. → *Nem kell semmit mondanod.*

16.1.2.** A φαίνομαι (látszik, tűnik vmilyennek) és ονομάζομαι / λέγομαι (nevezik, hívják v/hogy) vonzata alanyeset.

16.1.2.*** A σκέφτομαι (gondol vmire) és χρειάζομαι (szüksége van vmire) vonzata tárgyeset.

16.1.2.**** Emlékeztetőül: a **δεν χρειάζεται** jelentése *nem kell/szükséges*, míg a **δεν πρέπει** azt jelenti, hogy *nem szabad*: **Δεν χρειάζεται να πεις τίποτα.** (*Nem szükséges semmit mondanod.*) ↔ **Δεν πρέπει να πεις τίποτα.** (*Nem szabad semmit mondanod.*) Az igéknek ilyen **személytelen** (egyes szám 3. személyű) **használatával** elsősorban az időjárási viszonyokat kifejező igéknél, továbbá a *kell, szükséges, szabad, tilos, elég* szavak görög megfelelőinél találkozhatunk:

2. Az -άμαι νέγύ igék

Ebbe a csoportba mindössze négy, de annál gyakrabban használt ige tartozik. **Hangsúlyuk mindig a személyragon van.**

pl. **κοιμάμαι** (alszik)

κοιμάμαι
κοιμάσαι
κοιμάται
κοιμόμαστε
κοιμάστε vagy κοιμόσαστε
κοιμούνται

Így ragozzuk még: φοβάμαι (fél, megijed), θυμάμαι (emlékszik, eszébe jut), λυπάμαι (sajnál, elszomorodik).

Περίοδος

Μη φωνάζετε γιατί ο Νίκος **κοιμάται!** → Ne kiabáljatok, mert Nikosz alszik!
Μη με **φοβάσαι** *****! → Ne félj tőlem!

Τι καιρό κάνει/έχει;
Κάνει/Έχει κρύο/ζέστη.
Πόσους βαθμούς έχει;
Βρέχει.
Χιονίζει.
Φυσάει.
Βροντάει.
Αστράφτει.

Πρέπει να διαβάζεις κάθε μέρα.
Δεν πρέπει να του το πεις.
Δεν χρειάζεται να ξέρεις όλα.
Επιτρέπεται να καπνίσω εδώ;
Απαγορεύεται να κάνετε μπάνιο εκεί.
Φτάνει να είμαστε όλη την ημέρα μαζί.

Milyen idő van?
Hideg/Meleg van.
Hány fok van?
Esik.
Havazik.
Fúj a szél.
Mennydörög.
Villámlik.
Mindennap tanulnod kell.
Nem szabad elmondanod neki.
Nem kell mindent tudnod.
Szabad itt rágyújtanom?
Tilos ott fürdenetek.
Elég abból, hogy egész nap együtt vagyunk.

16.1.2.***** Α φοβάμαι (fél vkitől) vonzata tárgyeeset.

Θυμάσαι πόσο ωραία περάσαμε στην Ελλάδα; → *Emlékszel, milyen jól éreztük magunkat Görögországban?*

Λυπάμαι αλλά δεν μπορώ να έρθω. → *Sajnálom, de nem tudok eljönni.*

3. A -ιέμαι νέγű igék

Az ebbe a csoportba tartozó igék **hangsúly** mindig a **személyragon** van:

pl. **βαριέμαι** (*unatkozik, un vmit, nincs kedve valamihez*)

βαριέμαι

βαριέσαι

βαριέται

βαριόμαστε

βαριέστε vagy *βαριόσαστε*

βαριούνται

Így ragozzuk még többek között a következő igéket is: *γεννιέμαι* (*születik*), *στενοχωριέμαι* (*szomorkodik, bánkódik, idegeskedik*), *συναντιέμαι* (*találkozik*).

Περίδ

Μη βαριέσαι τόσο πολύ! → *Ne und magad ennyire!*

Βαριέμαι πολύ το μάθημα. → *Nagyon unom az órát.*

Τον τελευταίο καιρό **γεννιούνται** περισσότερα αγόρια. → *Az utóbbi időben több fiú születik.*

Μη στενοχωριέσαι, δε θα υπάρχει κανένα πρόβλημα. → *Ne idegeskedj, nem lesz semmi gond.*

Θα ήθελα να **συναντιόμαστε** πιο συχνά. → *Szeretném, ha gyakrabban találkoznánk.*

4. Az -ούμαι νέγű igék

Ebbe a csoportba néhány **hangsúly**os **személyragú** ige tartozik.

pl. **ασχολούμαι** (foglalkozik)

ασχολούμαι
ασχολείσαι
ασχολείται
ασχολούμαστε
ασχολείστε
ασχολούνται

Ide tartoznak még a **θεωρούμαι** (*tartják, tekintik*), az **αποτελούμαι** (*áll vmiből*) és a **συνεννοούμαι** (*megérteti magát, megbeszéli a dolgot, megállapodik*) igeik is.

Πέلدák

Εσú με τι **ασχολείσαι**; → *Te mivel foglalkozol?*

Θεωρείται óτι το πολύ κρέας δεν κάνει καλό στην υγεία. → *Úgy tartják, hogy a sok hús nem tesz jót az egészségnek.*

Θεωρούμαι ο καλύτερος τραγουδιστής της χώρας. → *Engem tartanak az ország legjobb énekesének.*

Η ομάδα **αποτελείται** από 11 παίκτες. → *A csapat 11 játékosból áll.*

Σε τι γλώσσα **συνεννοείστε**; → *Milyen nyelven értetitek meg magatokat?*

A fentiekén kívül van **néhány katharevuszából származó**, a hétköznapiakban ritkábban használt **ige**, amelyeket a tanultaktól többé-kevésbé **eltérő módon ragozzuk**. Nézzünk meg ezek közül kettőt mondatba foglalva:

Αυτό **εξαρτάται** από σένα. → *Ez tóled függ.*

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα με το οποίο μπορεί να μάθει κανείς πολύ εύκολα τη γλώσσα. → *Egy olyan programról van szó, amellyel nagyon könnyen meg lehet tanulni a nyelvet.*

16.1. Fordítás görögrol magyarra

Φάε, μην ντρέπειςαι! → *Egyél, ne szégyenlősködj!*

Πρέπει να φύγω γρήγορα γιατί βαριέμαι πολύ. → *Gyorsan el kell mennem, mert nagyon unom magam.*

Πού βρίσκεται το κοινοβούλιο; → *Hol található a parlament?*

Με τι ασχολούνται οι γονείς σου; → *Mivel foglalkoznak a szüleid?*

Μην αστειεύεστε μαζί μας! → *Ne vicceljetekek velünk!*

Τον λυπάμαι πολύ, αλλά δεν μπορώ να κάνω τίποτα. → *Nagyon sajnálom (őt), de nem tehetek semmit.*

Ο μπαμπάς μου ξυρίζεται κάθε πρωί. → *Az apukám minden reggel borotválkozik.*

Πάμε γιατί ζεσταίνομαι. → *Menjünk, mert melegem van!*

Δε θέλω, αλλά αναγκάζομαι να λέω ψέματα. → *Nem akarom, de arra kényszerülök, hogy hazudjak.*

Σε χρειάζομαι. → *Szükségem van rád.*

Δεν χρειάζεται να πεις τίποτα. → *Nem kell semmit mondanod.*

Με θυμάσαι καθόλου; → *Emlékszel rám egyáltalán?*

Εσύ πού εργάζεσαι; → *Te hol dolgozol?*

16.1. Fordítás magyarról görög

Nem kell sietned, van időnk. → Δεν χρειάζεται να βιάζεσαι, έχουμε καιρό.

Örülök, hogy veletek vagyok. → Χαίρομαι να είμαι μαζί σας.

Ne félj semmitől! → Μη φοβάσαι τίποτα!

Sajnálom, hogy nem tudtam eljönni veletek. → Λυπάμαι που δεν μπόρεσα να έρθω μαζί σας.

Vasárnap szeretek sokáig aludni. → Την Κυριακή μου αρέσει να κοιμάμαι μέχρι αργά.

Gyakran gondolunk rátok. → Σας σκεφτόμαστε συχνά.

Tisztelem a véleményedet, de nem értek egyet. → Σέβομαι τη γνώμη σου, αλλά δε συμφωνώ.

Minden reggel meg kell mosakodnotok. → Πρέπει να πλένεστε κάθε πρωί.

Emlékszel, mit mondtam neked? → Θυμάσαι τι σου είπα;

Szükségünk van rátok. → Σας χρειαζόμαστε.

Beteg voltam, de most már sokkal jobban érzem magam. → Ήμουν άρρωστος, αλλά τώρα αισθάνομαι πια πολύ καλύτερα.

A testvérem még tanul, de én már dolgozom. → Ο αδερφός μου σπουδάζει ακόμα, εγώ όμως εργάζομαι πια.

16.2. A VISSZAHATÓ ÉS A KÖLCSÖNÖS JELENTÉS KIFEJJEZÉSE NÉVMÁSSAL

A **visszaható jelentés** kifejezhető az **ο εαυτός μου/σου/...** (*magam/magad/stb*) névmással is, ahol az *εαυτός*, mint főnév, nemben s számban nem változik:

Ο Νίκος αγαπάει **τον εαυτό(ν)* του** πιο πολύ από όλους. → *Nikosz jobban szereti magát mindenkinél.*

Η Μαρία κοιτάζει **τον εαυτό της** ώρες στον καθρέφτη. → *Maria órákon át nézegeti magát a tükörben.*

Μην ασχολείσαι μόνο **με τον εαυτό σου!** → *Ne csak magaddal foglalkozz!*
Πρέπει να προσέχουμε **τον εαυτό μας**. → *Vigyáznunk kell magunkra.*

A **kölcsonös jelentésű** *egymás* görög megfelelője az **ο ένας τον άλλο(ν)*** összetett névmás, amely ha nőnemű alanyokra vonatkozik, nőnembe kerül (*η μία την άλλη*):

Ο Νίκος και η Μαρία περιμένουν **ο ένας τον άλλον**. → *Nikosz és Maria egymást várják.*

Καλό είναι να βοηθάμε **ο ένας τον άλλο**. → *Jó, ha segítünk egymásnak.*

Οι συμμαθήτριες μου καβγαδίζουν συχνά **η μία με την άλλη**. → *Az osztálytársnőim gyakran veszekednek egymással.*

16.2.* A ragozható névmások hímnem egyes szám tárgy esetében gyakran találkozhatunk -ν végződéssel. Ez leggyakrabban önálló használatukkor fordul elő, de ritkábban, magánhangzó vagy zárhang előtt jelzői helyzetben is:

Ποιον έφερες μαζί σου;
Βρήκα κάποιον στην ντουλάπα.
Θυμάσαι αυτόν τον άνθρωπο τον οποίον
είδαμε χτες στην πλατεία;
Εκείνον δεν τον ξέρω.
Βρες άλλον, όχι εμένα!
Δεν ξέρω κανένα εδώ.
Πόσον καιρό μένεις εδώ;
Δεν έχω δει τόσον κόσμο όσον εδώ.

Kit hoztál magaddal?
Találtam valakit a szekrényben.
Emlékszel arra az emberre, akit tegnap a
téren láttunk?
Őt nem ismerem.
Találj mást, ne engem!
Senkit nem ismerek itt.
Mennyi ideje laksz itt?
Nem láttam még annyí embert, mint itt.

Τα Χριστούγεννα φτιάξαμε μικρά δωράκια **ο ένας στον άλλο**. →

Karácsonykor kis ajándékokat készítettünk egymásnak.

Πρέπει να σεβόμαστε **ο ένας τον άλλον**. → *Tisztelnünk kell egymást.*

Az *ο εαυτός μου* és az *ο ένας τον άλλο* névmások a szenvedő személyragú igéknél nagyobb nyomatékkal fejezi ki a visszaható, illetve a kölcsönös jelentést, továbbá használhatók olyan igék mellett is, amelyeknek nincs szenvedő alakjuk (*προσέχουμε τον εαυτό μας, φτιάξαμε δωράκια ο ένας στον άλλο*), valamint az álszenvedő igék mellett (*ασχολείσαι με τον εαυτό σου, σεβόμαστε ο ένας τον άλλο*).

16.2. Fordítás görögrii magyarra

Να μη φοβόμαστε ο ένας τον άλλο. → *Ne féljünk egymástól!*

Θέλω να αγοράσω μια μπλούζα για τον εαυτό μου. → *Akarok venni egy blúzt magamnak.*

Για τον εαυτό σου να εργάζεσαι, όχι για μένα! → *Magadért dolgozz, ne értem!*

Δεν αρκεί να λυπόμαστε ο ένας τον άλλον, πρέπει και να κάνουμε κάτι για τον εαυτό μας. → *Nem elég sajnálnunk egymást, tennünk is kell valamit magunkért.*

16.2. Fordítás magyarról görögrii

Szépen kell beszélnetek egymással! → *Πρέπει να μιλάτε όμορφα ο ένας με τον άλλο.*

Ismered eléggé magadat? → *Γνωρίζεις αρκετά τον εαυτό σου;*

Maria csak magára gondol. → *Η Μαρία σκέφτεται μόνο τον εαυτό της.*

Ne szégyelljék magunkat egymás előtt! → *Να μην ντρεπόμαστε ο ένας μπροστά στον άλλον.*

Kérek egy narancslét a barátomnak, és egy citromlét magamnak. →

Παρακαλώ μία πορτοκαλάδα για τον φίλο μου, και μία λεμονάδα για τον εαυτό μου.

16.3. A FŐNÉVRAGOZÁS ÁTTEKINTÉSE

Az alábbiakban nemek szerint átnézzük az eddig megismert végződésű főnevek ragozását, valamint kiegészítjük azt olyanokéval, amelyek a hétköznapi társalgás során leggyakrabban előfordulhatnak. A főnevek ragozását alany-, tárgy- és birtokos esetben vizsgáljuk, míg a megszólító eset átismétléséhez az 5. leckéhez kell visszalapozni.

16.3.1. HÍMNEM

1. Az -ος végű főnevek

<u>Egyes szám</u>	-ος	-ος
Alanyeset	<i>φίλος</i>	<i>άνθρωπος</i>
Tárgyeset	<i>φίλο</i>	<i>άνθρωπο</i>
Birtokos eset	<i>φίλου</i>	<i>ανθρώπου</i>
<u>Többes szám</u>		
Alanyeset	<i>φίλοι</i>	<i>άνθρωποι</i>
Tárgyeset	<i>φίλους</i>	<i>ανθρώπους</i>
Birtokos eset	<i>φίλων</i>	<i>ανθρώπων</i>

Megjegyzések

- A **harmadhangsúlyos szavaknál** – tehát azoknál, amelyeknél a **hangsúly** a szó végétől számított harmadik szótagon van – egyes szám birtokos esetben, valamint többes szám tárgy- és birtokos esetben a hangsúly a szó végétől számított második szótagra kerül, tehát egyet a szó vége felé ugrik: *άνθρωπος* → *ανθρώπου*, *ανθρώπους*, *ανθρώπων*. Kivételt képezhetnek ez alól az ógörögben még nem létező, illetve az összetett szavak:
A **másodhangsúlyos** és **véghangsúlyos szavaknál** a **hangsúly** változatlan marad: *φίλος* → *φίλου*, *φίλους*, *φίλων*.
- A **személynevek** hangsúlya birtokos esetben vagy a fent leírt módon viselkedik, vagy nem változik: *Αυτό το αυτοκίνητο είναι του Αλεξάνδρου/Αλέξανδρου*.

- **A birtokos eset jelentéséről általában:** a birtokos eset a birtokviszony kifejezésén kívül minőségjelzői szerkezetekben is használható, továbbá főleg a személyes névmás gyenge alakjánál részeshatározói jelentéssel is bírhat, valamint eltávolítást is kifejezhet:

Το βιβλίο είναι του Νίκου.

A könyv Nikoszé.

*Ο Κώστας είναι ένας 6 χρόνων
(vagy χρονών) παιδί.*

Kosztasz egy hatéves gyerek.

*Του Νίκου αρέσει (gyakrabban:
Στο Νίκο) αρέσει η Μαρία.*

Nikosznak tetszik Maria..

Του πήρα το βιβλίο του.

Elvettem tőle a könyvét.

- Néhány -ος végű főnévnek **többes számban semlegesnemű végződése is** van. Ilyenkor, a hím- és semlegesnemű alak jelentése általában eltér:

ο χρόνος (idő, év)

οι χρόνοι (idők) - τα χρόνια (évek)

ο λόγος (ok, beszéd)

οι λόγοι (okok) - τα λόγια (szavak, beszéd)

ο αδερφός (fiútestvér)

οι αδερφοί (fiútestvérek) - τα αδέρφια (testvérek)

*ο (ε)ξάδερφος (fiú
unokatestvér)*

*οι (ε)ξάδερφοι (fiú unokatestvérek) - τα
(ε)ξαδέρφια (unokatestvérek)*

ο καπνός (füst, dohány)

οι καπνοί (füstök) - τα καπνά (dohányok)

2. Az egyes számban -ας, -ης, többes számban -ες végű főnevek

Egyes szám				
Alanyeset	-ας πατέρας	-ας ήρωας	-ας άντρας	-ης πελάτης
Tárgyeset	πατέρα	ήρωα	άντρα	πελάτη
Birtokos eset	πατέρα	ήρωα	άντρα	πελάτη
Többes szám				
Alanyeset	πατέρες	ήρωες	άντρες	πελάτες
Tárgyeset	πατέρες	ήρωες	άντρες	πελάτες
Birtokos eset	πατέρων	ηρώων	αντρών	πελατών

Megjegyzések

- Az **-ας** végű harmad- és másodhangsúlyos főnevek **hangsúlyla többes szám birtokos esetben** egy szótaggal a szó vége felé ugrik: *ήρωας* → *ηρώων*, *άντρας* → *αντρών*. Kivételt képez ez alól a legtöbb kettőnél több szótagú másodhangsúlyos szó. Ezeknél a hangsúly nem változik: *πατέρας* → *πατέρων*. Az **-ης** végű főnevek hangsúlyla többes szám birtokos esetben mindig az utolsó szótagon van: *πελάτης* → *πελατών*.
- Néhány **-ης** végű főnév az **-ης, -ης, -ες** végű melléknevek főnevesült alakja. Ügyelni kell arra, hogy ezek többes szám alany- és tárgyesetben **-εις**-re végződnek: *ο ασθενής (a beteg)* → *οι ασθενείς*.

3. Az egyes számban **-ας, -ης, -ες, -ους, többes számban **-δες** végű főnevek**

<u>Egyes szám</u>	-ας	-ης	-ες	-ους
Alanyeset	<i>μουσακάς</i>	<i>νοικοκύρης</i>	<i>καφές</i>	<i>παππούς</i>
Tárgyeset	<i>μουσακά</i>	<i>νοικοκύρη</i>	<i>καφέ</i>	<i>παππού</i>
Birtokos eset	<i>μουσακά</i>	<i>νοικοκύρη</i>	<i>καφέ</i>	<i>παππού</i>
<u>Többes szám</u>				
Alanyeset	<i>μουσακάδες</i>	<i>νοικοκύρηδες</i>	<i>καφέδες</i>	<i>παππούδες</i>
Tárgyeset	<i>μουσακάδες</i>	<i>νοικοκύρηδες</i>	<i>καφέδες</i>	<i>παππούδες</i>
Birtokos eset	<i>μουσακάδων</i>	<i>νοικοκύρηδων</i>	<i>καφέδων</i>	<i>παππούδων</i>

Megjegyzések

- A hangsúly minden számban és esetben változatlan marad.
- Ezt a ragozást követi az összes véghangsúlyos **-άς** végű főnév.

4. Az egyes számban **-έας, többes számban **-είς** végű főnevek**

<u>Εγες szám</u> Αλanyeset Τάρgyeset Βirtokos eset	-έας συγγραφέας συγγραφέα συγγραφέα
<u>Τόbbes szám</u> Αλanyeset Τάρgyeset Βirtokos eset	συγγραφείς συγγραφείς συγγραφέων

Μεγjegyzés

- Τόbb **foγlalkozásnév** is tartozik ebbe a csoportba. Ezek lehetnek nőneműek is: ο/η συγγραφέας (író), ο/η γραμματέας (titkár/titkárnő). A jelenséggel más végződésű főneveknél is találkozhatunk: ο/η γιατρός (orvos), ο/η βουλευτής (országgyűlési képviselő). Megint máshol a női foglalkozásnévnek külön végződése van: ο δάσκαλος – η δασκάλα ([főleg általános iskolai, illetve nyelv-] tanár), ο καθηγητής – η καθηγήτρια ([főleg középiskolai és egyetemen oktató] tanár).

Πέldák

Είδα πολλούς **ανθρώπους** στο **δρόμο**. → Sok embert láttam az utcán.

Τα αυτοκίνητα των **φίλων** μου είναι καλύτερα από το δικό μου. → A barátaim autói jobbak, mint az enyéim.

Έχω τρεις **αδερφούς**. → Három fiútestvérem van.

Πόσα **αδέρφια** έχεις; → Hány testvéred van?

Θέλω να πάρω μία μηχανή το πολύ τεσσάρων **χρονών**. → Akarok venni egy maximum négyéves motort.

Θα σε περιμένω στην Πλατεία **Ηρώων**. → Várni foglak a Hősök Terén.

Η κόρη μου είναι τριων **μηνών**. → A lányom három hónapos.

Οι καλοί **δικηγόροι** έχουν πολλούς **πελάτες**. → A jó ügyvédeknek sok ügyfelük van.

Οι **μπαμπάδες** ανησυχούν πάντα για τα παιδιά τους. → Az apukák mindig aggódnak a gyerekeikért.

Ο Νίκος δεν σέβεται ιδιαίτερα τους **παπάδες**. → Nikosz nem igazán tiszteli a papokat.

Μήπως ξέρετε πού είναι ο **νοικοκύρης**; → Nem tudja véletlenül, hol van a házigazda?

Στην Ελλάδα οι **ταξιτζήδες** δεν είναι πάντα ευγενικοί. → Görögországban a taxisok nem mindig udvariasok.

Πόσους **καφέδες** θέλετε; → Hány kávéért kértek?

Παρακαλώ τρεις **φραπέδες** γλυκούς με γάλα. → Kérek három frappét sok cukorral és tejjel.

Μου άρεσαν πάντα οι ιστορίες του **παππού** μου. → Mindig szerettem a nagyapám történeteit.

Οι **γονείς** μου είναι από τη Μακεδονία. → A szüleim Makedóniából származnak.

Σου αρέσουν οι σύγχρονοι **συγγραφείς**; → Kedveled a modern írókat?

Θα ρωτήσω πρώτα τη **γραμματέα** μου. → Előbb megkérdezem a titkárnőmet.

16.3.2. NŐNEM

1. Az egyes számban -α, -η, többes számban -ες végű főnevek

<u>Egyes szám</u>	-α	-α	-α	-η
Alanyeset	εφημερίδα	γυναίκα	ώρα	φίλη
Τáργυeset	εφημερίδα	γυναίκα	ώρα	φίλη
Βirtokos eset	εφημερίδας	γυναίκας	ώρας	φίλης
<u>Τόbbes szám</u>				
Alanyeset	εφημερίδες	γυναίκες	ώρες	φίλες
Τάργυeset	εφημερίδες	γυναίκες	ώρες	φίλες
Βirtokos eset	εφημερίδων	γυναικῶν	ωρῶν	φιλῶν

Μεγγυεγυέσεις

- **Τόbbes szám birtokos esetben a hangsúly** az -α végű szavaknál általában, az -η végűeknél mindig az utolsó szótagon van: γυναίκα → γυναικῶν, φίλη → φιλῶν. Nem változtatják hangsúlyukat többek között az -ίδα végű szavak (εφημερίδα → εφημερίδων), míg a -τητα végűek többes szám birtokos esetben másodhangsúlyσος lesznek: ταυτότητα → ταυτοτήτων (igazolmány).

- Több szónak, legjellemzőbben a harmadhangsúlyos *-η* végűeknek nem használatos a többes számú birtokos esete: *η ζάχαρη*

2. Az egyes számban -η, többes számban -εις végű főnevek

<u>Egyes szám</u>	<i>-η</i>	<i>-η</i>
Alanyeset	<i>πόλη</i>	<i>κυβέρνηση</i>
Tárgyeset	<i>πόλη</i>	<i>κυβέρνηση</i>
Birtokos eset	<i>πόλης</i>	<i>κυβέρνησης</i>
<u>Többes szám</u>		
Alanyeset	<i>πόλεις</i>	<i>κυβερνήσεις</i>
Tárgyeset	<i>πόλεις</i>	<i>κυβερνήσεις</i>
Birtokos eset	<i>πόλεων</i>	<i>κυβερνήσεων</i>

Megjegyzések

- A harmadhangsúlyos szavak **hangsúlyja többes számban** egyet a szó vége felé ugrik: *κυβέρνηση* → *κυβερνήσεις*.
- Egyes szám birtokos esetben találkozhatunk *-ως* végződésel is: *πόλη* → *πόλης* vagy *πόλεως*, *κυβέρνηση* → *κυβέρνησης* vagy *κυβερνήσεως*.

3. Az -ος végű főnevek

<u>Egyes szám</u>	<i>-ος</i>	<i>-ος</i>
Alanyeset	<i>οδός</i>	<i>έξοδος</i>
Tárgyeset	<i>οδό</i>	<i>έξοδο</i>
Birtokos eset	<i>οδοῦ</i>	<i>εξόδου</i>
<u>Többes szám</u>		
Alanyeset	<i>οδοί</i>	<i>έξοδοι</i>
Tárgyeset	<i>οδούς</i>	<i>εξόδους</i>
Birtokos eset	<i>οδών</i>	<i>εξόδων</i>

Megjegyzések

- Ραγοzásuk megegyezik a hímnemű -ος végű főnevekével.
- Néhány kivételtől eltekintve ebbe a csoportba tartozik az összes -ος végű földrajzi név: η Κόρινθος, η Ρόδος, η Μύκονος, η Πάρος, η Ζάκυνθος (↔ ο Βόλος, ο Πόρος, το Άργος)

4. Az egyes számban -ού, -ά, többes számban -δες végű főnevek

Egyes szám	-ού	-ά
Alanyeset	μαϊμού	γιαγιά
Τάργυεσετ	μαϊμού	γιαγιά
Birtokos eset	μαϊμούς	γιαγιάς
Τόββεσ száμ		
Alanyeset	μαϊμούδες	γιαγιάδες
Τάργυεσετ	μαϊμούδες	γιαγιάδες
Birtokos eset	μαϊμούδων	γιαγιάδων

Μεγεγεγυζέσ

- Csak kevés -ά végű főnév tartozik ehhez a csoporthoz. Ezek mindig véghangsúlyosak.

Πέλεδák

Δεν με αφορούν τα προβλήματα των **γυναικών**. → Nem érintenek a nők problémái.

Τα αυτοκίνητα των **φιλών** μου είναι καλύτερα από εκείνα* των φίλων μου. → A barátomim autói jobbak, mint a barátaiméi.

Ο Νίκος είναι ιδιοκτήτης τεσσάρων **εφημερίδων**. → Nikosz négy újság tulajdonosa.

16.3.2.* Σζόισμέτλέσ elkerülése érdekében a főnévre vonatkoztatva használhatjuk az εκείνος-η-ο mutató névmást is:

Η πρωτεύουσα της Ισπανίας μου αρέσει περισσότερο από (εκείνη) της Γαλλίας.

Spanyolország fővárosa jobban tetszik, mint Franciaországé.

Οι παίκτες των **ομάδων** πρέπει να έχουν βγει στο γήπεδο μέχρι παρά τέταρτο. → *A csapatok játékosainak háromnegyedre kint kell lenniük a pályán.*

Έχω και διαβατήριο και **ταυτότητα**. → *Útlevelem is van, meg személyim is.*

Εμένα μ' αρέσουν πολύ οι **πόλεις** της **Ιταλίας**. → *Nekem nagyon tetszenek Olaszország városai.*

Πρέπει να πας τρεις **στάσεις**. → *Három megállót kell menned.*

Έμαθες όλες τις **λέξεις**; → *Megtanultad az összes szót?*

Πόσες **εξετάσεις** έχεις; → *Hány vizsgád van?*

Και οι τρεις **ερωτήσεις** ήταν πολύ εύκολες. → *Mindhárom kérdés nagyon könnyű volt.*

Σχετικά με την **έναρξη** των **παραστάσεων** θα βρείτε **λεπτομέρειες** στο πρόγραμμα. → *Az előadások kezdetével kapcsolatban a műsorfűzetben talál részleteket.*

Ο Κώστας μένει στην **οδό** Αισχύλου. → *Kosztasz az Aiszkhülosz utcában lakik.*

Η κάτω **είσοδος** του αεροδρομίου είναι κλειστή. → *A repülőtér lenti bejárata zárva van.*

Πόσο κάνει η **είσοδος** στο μουσείο; → *Mennyibe kerül a belépő a múzeumba?*

Μήπως ξέρετε πού είναι η **έξοδος**; → *Nem tudja véletlenül, hol van a kijárat?*

Θα πάμε στην **Πάρο** για τρεις **μέρες**. → *Megyünk Paroszra három napra.*

Ευτυχώς ζουν και οι δύο **γιαγιάδες** μου. → *Szerencsére mindkét nagymamám él.*

16.3.2.** A mind- jelentésben használt και után a számnevet és az előtte álló határozott névelőt a vonatkoztatott szó nemével egyeztetni kell:

<u>και οι δύο</u> άντρες	<i>mindkét férfi</i>
<u>και οι δύο</u> γυναίκες	<i>mindkét nő</i>
<u>και τα δύο</u> παιδιά	<i>mindkét gyerek</i>
<u>και οι τρεις</u> μας/σας/τους	<i>mindhárom</i>

16.3.2.*** Néhány határozószó jelzői értelemben is használható:

<u>το πάνω</u> διαμέρισμα	<i>a fenti lakás</i>
<u>η κάτω</u> πόρτα	<i>a lenti ajtó</i>
<u>το πίσω</u> μπαλκόνι	<i>a hátsó erkély</i>

Τα παιδιά φτιάξανε δωράκια για τις **μαμάδες**. → A gyerekek kis ajándékokat készítettek az anyukák részére.

16.3.3. SEMLEGESNEM

1. Az **-o** és **-i végű főnevek**

<u>Egyes szám</u>	-o	-o	-o	-i
Alanyeset	βιβλί ο	κοτό πουλο	άτο μο	σπί τι
Τáργυεσετ	βιβλί ο	κοτό πουλο	άτο μο	σπί τι
Βιρτοκοσετ	βιβλί ου	κοτό πουλου	ατό μου	σπι τιού
<u>Τόββεσετ</u>				
Alanyeset	βιβλί α	κοτό πουλα	άτο μα	σπί τια
Τάργυεσετ	βιβλί α	κοτό πουλα	άτο μα	σπί τια
Βιρτοκοσετ	βιβλί ων	κοτό πουλων	ατό μων	σπι τιών

Μεγυεγυζέσεκ

- A harmadhangsúlyος **-o végű** főnevek **hangsúlyα** egyes és többes szám birtokos esetben egyes szavaknál egyet a szó vége felé ugrik, másoknál változatlan marad: *άτομο* → *ατόμου*, *ατόμων* ↔ *κοτόπουλο* → *κοτόπουλου*, *κοτόπουλων*. A másodhangsúlyος szavak hangsúlyα nem változik. A jelenségnek alapvetően nyelvtörténeti oka van. Az **-i végű** szavak hangsúlyα egyes és többes szám birtokos esetben mindig a szó utolsó szótágyára kerül: *σπίτι* → *σπιτιού*.
- Az **-άκι kicsinyítőképzős szavak**nak általában nincs birtokos esetük. Helyettük az eredeti szó birtokos esetét használják: *ψωμάκι* → *ψωμιού*.
- Találkozhatunk néhány **-u végű** semlegesnemű szóval is. Ezeknél a szónégyi **-u** csak egyes szám alany- és tárgyesetben használatos, ragozás az **-i** végűekével azonos. A legjellemzőbb ilyen szavak a *βράδυ* (*este*), és a *δάκρυ* (*könnny*).

2. A -μα és -ιμο (-σιμο, -ξιμο, -ψιμο) végű főnevek

<u>Egyes szám</u>	-μα	-μα	-(σ/ξ/ψ)ιμο
Alanyeset	γράμμα	πρόβλημα	τρέξιμο
Tárgyeset	γράμμα	πρόβλημα	τρέξιμο
Birtokos eset	γράμματος	προβλήματος	τρέξιματος
<u>Többes szám</u>			
Alanyeset	γράμματα	προβλήματα	τρέξιματα
Tárgyeset	γράμματα	προβλήματα	τρέξιματα
Birtokos eset	γραμμάτων	προβλημάτων	τρέξιμάτων

Megjegyzés

- A másodhangsúlyos **-μα** végű szavak **hangsúly**a csak többes szám birtokos esetben változik. A harmadhangsúlyos **-μα** végűeknél, valamint az **-ιμο** végűeknél a hangsúly egyes szám birtokos esetben, továbbá többes szám alany- és tárgyesetben egy, birtokos esetben két szótagot ugrik a szó vége felé: γράμμα → γραμμάτων, πρόβλημα → προβλήματος, προβλήματα, προβλημάτων.

3. Az -ος végű főnevek

<u>Egyes szám</u>	-ος	-ος
Alanyeset	λάθος	έδαφος
Tárgyeset	λάθος	έδαφος
Birtokos eset	λάθους	εδάφους
<u>Többes szám</u>		
Alanyeset	λάθη	εδάφη
Tárgyeset	λάθη	εδάφη
Birtokos eset	λαθών	εδαφών

Megjegyzés

- A **hangsúly** változásáról ugyanaz mondható el, mint a **-μα** végű főnevek esetében.

4. Az -ως, -ας és -ον végű főnevek

<u>Egyes szám</u>			
Alanyeset	-ως φως	-ας κρέας	-ον προϊόν
Tárgyeset	φως	κρέας	προϊόν
Birtokos eset	φωτός	κρέατος	προϊόντος
<u>Többes szám</u>			
Alanyeset	φώτα	κρέατα	προϊόντα
Tárgyeset	φώτα	κρέατα	προϊόντα
Birtokos eset	φώτων	κρεάτων	προϊόντων

Megjegyzés

- Kevés szó tartozik ebbe a csoportba. Ezek közül, a fentiekén kívül a legjellemzőbbek: *καθεστώς* ([főleg politikai] rendszer), *παρόν* (jelen), *παρελθόν* (múlt), *μέλλον* (jövő), *συμφέρον* (érdek), *ενδιαφέρον* (érdeklődés). Érdeemes megtanulni a *γεγονός* (tény, esemény) szót is, amelynek ragozása az *-ως* végűekével megegyezik: *γεγονός* → *γεγονότος*, *γεγονότα*, *γεγονότων*.

A semlegesnemű főneveknél kell megjegyezni, hogy a legtöbb **ragozhatatlan**, többnyire mássalhangzóra végződő **szó** semlegesnemű: *το τραμ* (villamos), *το ασανσέρ* (lift), *το σεξ* (szex). Vannak ugyanakkor olyan szavak is, amelyek megőrzik átadó nyelvbéli nemüket, illetve átveszik egy rokon értelmű görög szó nemét: *η πλαζ* (strand), *η αργκό* (argó).

Példák

Θέλω να πάρω μία σκηνή δύο **ατόμων**. → Egy kétszemélyes sátrat szeretnék venni.

Ο Νίκος ασχολείται με κατασκευή **σπιτιών**. → Nikosz házépítéssel foglalkozik.

Τι θα κάνεις το **βράδυ**; → Mit csinálsz este?

Τα **βράδια** μου αρέσει να βγαίνω έξω. → Estéknként szeretek kimenni.

Γιατί τρέχουν τα **δάκρια** σου; → *Miért folyik a könnyed?*

Δεν ξέρω ποια είναι η λύση του **προβλήματος**. → *Nem tudom, mi a probléma megoldása.*

Κάθε μέρα πηγαίνω για **τρέξιμο** μετά τις 5. → *Mindennap megyek futni 5 után.*

Ο Βασίλης γράφει με πολλά ορθογραφικά **λάθη**. → *Vaszilisz sok helyesírási hibával ír.*

Νομίζω ότι κάνεις **λάθος**. → *Szerintem tévedsz.*

Σ' αυτό το **μέρος** η θάλασσα είναι πολύ καλή. → *Ezen a helyen nagyon jó a tenger.*

Ποιο **μέρος** της Ελλάδας σου αρέσει πιο πολύ; → *Görögországnak melyik része tetszik a legjobban?*

Στα **βουνά** υπάρχουν πολλά **δάση**. → *A hegyekben sok erdő van.*

Η Ευρώπη έχει πολλά **κράτη** και **έθνη**. → *Európában sok állam és nemzet van.*

Σου αρέσει αυτό το **είδος** **καραβιού**; → *Tetszik ez a hajótípus?*

Εφτά **άτομα** μπήκαν παράνομα στο **έδαφος** του **κράτους**. → *Hét személy törvénytelenül lépett be az állam területére.*

Το πολύ **άγχος** δεν κάνει καλό στην υγεία. → *A sok stressz nem tesz jót az egészségnek.*

Στην πρωτεύουσα έχει πολύ **νέφος**. → *A fővárosban sok a szmog.*

Ποιος άναψε το **φως**; → *Ki kapcsolta fel a lámpát?*

Στην Ουγγαρία έχει δημοκρατικό **καθεστώς**. → *Magyarországon demokratikus rendszer van.*

Είναι **γεγονός** ότι υπάρχουν δυσκολίες. → *Tény, hogy vannak nehézségek.*

Άκουσες τα τελευταία **γεγονότα**; → *Hallottad a legutóbbi eseményeket?*

Είναι σίγουρα φρέσκο το **κρέας**; → *Biztosan friss a hús?*

Προτιμώ τα ουγγαρέζικα **προϊόντα**. → *A magyar termékeket preferálom.*

Δεν με ενδιαφέρει τι έκανες στο **παρελθόν**. Εμένα με ενδιαφέρει το **παρόν** και το **μέλλον**. → *Nem érdekel, mit csináltál a múltban. Engem a jelen és a jövő érdekel.*

Ο Νίκος κοιτάζει μόνο το δικό του **συμφέρον**. → *Nikosz csak a saját érdekét nézi.*

16.3. Fordítás görögrol magyarra

Μήπως ξέρετε πόσο κάνει η είσοδος στον αρχαιολογικό χώρο; → *Nem tudja véletlenül mennyibe kerül a belépő az ásatási területre?*

Αυτή την εβδομάδα θα έχω τρεις δύσκολες εξετάσεις. → *Ezen a héten három nehéz vizsgám lesz.*

Δε μ' αρέσουν αυτά τα λόγια. → *Nem tetszik ez a beszéd.*

Είναι γεγονός ότι ο πρόεδρος κάτι κρύβει. → *Tény, hogy az elnök valamit titkol.*

Ποιες θέσεις είναι ελεύθερες; → *Melyik helyek szabadok?*

Από ποιο μέρος της Ελλάδας είναι οι γονείς σου; → *Göögország mely részéről valók a szüleid?*

Τα γερμανικά προϊόντα θεωρούνται καλύτερα από τα ιταλικά. → *A német termékeket jobbnak tartják az olaszoknál.*

Από δω φαίνονται πια τα φώτα της πόλης. → *Innen már látszanak a város fényei.*

Τα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη είναι μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. → *A legtöbb európai állam bent van az Európai Unióban.*

Πού είναι η έξοδος, παρακαλώ; → *Hol van a kijárat, kérem?*

Δύο μουςακάδες, παρακαλώ, και μετά δύο φραπέδες. → *Két muszakát, legyen szíves, és utána két frappét.*

Το ξενοδοχείο είναι κοντά στη λεωφόρο Συγγρού. → *A szálloda a Syngrou sugárút közelében van.*

Και τα δύο αδέρφια μου μένουν στην Αθήνα. → *Mindkét testvérem Athénban lakik.*

Έκανα το λάθος να μη σε πάρω τηλέφωνο. → *Elkövettem azt a hibát, hogy nem hívtalak föl telefonon.*

Το μεγαλύτερο μέρος της λίμνης βρίσκεται στην Αυστρία. → *A tó nagyobbik része Ausztriában található.*

16.3. Fordítás magyarról görögre

Olaszország mely városaiban jártál már? → Σε ποιες πόλεις της Ιταλίας έχεις πάει;

Melyik utcában laksz? → Σε ποια οδό μένεις;

Az állam érdekei fontosabbak számomra. → Τα συμφέροντα του κράτους είναι πιο σημαντικά για μένα.

Nyáron nincs nagy szmog a városban. → Το καλοκαίρι δεν έχει πολύ νέφος στην πόλη.

Hány testvéred van? → Πόσα αδέρφια έχεις;

Van valamilyen hűsnélküli ételük? → Έχετε κανένα φαγητό χωρίς κρέας;

Három kánét, legyen szíves! → Τρεις καφέδες, παρακαλώ!

Tévedsz! → Κάνεις λάθος!

Nem tudok rájöhni, hol a hiba. → Δεν μπορώ να καταλάβω πού είναι το λάθος.

Felkaphcsolhatom a lámpát? → Μπορώ να ανάψω το φως;

Mindhárman görög termékeket vásárolunk. → Και οι τρεις μας αγοράζουμε ελληνικά προϊόντα.

Nem mehetek veletek, mert vizsgáim lesznek. → Δεν μπορώ να πάω μαζί σας γιατί θα έχω εξετάσεις.

A válasz a kérdéstől függ. → Η απάντηση εξαρτάται από την ερώτηση.

A miniszterelnök nem mondott semmit a múltjáról. → Ο πρωθυπουργός δεν είπε τίποτα για το παρελθόν του.

Várni foglak a múzeum kijáratánál. → Θα σε περιμένω στην έξοδο του μουσείου.

Mikonoszon sok szép hely van. → Στην Μύκονο υπάρχουν πολλά ωραία μέρη.

